

americkými imperialistickými kruhy.

Záver:

1. Kde není pozemková reforma (zlomení moci veľkostatkářské třídy), není žádný rozvoj.
2. Komunisté byli jedinou nejdělejší silou v boji za pozemkovou reformu. Úspěch „asijských tygrů“ nastal v důsledku socialismu.
3. Zbytek světa se bude moci rozvíjet rychle, jestliže dokážeme zlomit alianci mezi imperialisty a velkými pozemkovými vlastníky a otevřít ekonomiku Západu ke spolupráci s Třetím světem.

Red Sabac

Jaroslav Hašek - pokrokový spisovatel a revolucionář

Jaroslav Hašek se narodil 30. apríla v Prahe a už vo veľmi mladom veku spoznal život chudobného dieťaťa veľkomesta, ktoré na vlastnej koži spoznalo, čo to znamená keď niet v dome peňazi. Ešte počas otcovho života začal študovať gymnázium, kde z počiatku prospieval s vyznamenaním ale neskôr štúdia zanechal a šiel sa učiť drogistom do Kokošovej drogerie na Perštýne. V tejto „lekárni chudobných“ sa po prvý krát stretol s rázovitými figúrkami mesta a vidieka a svoje pozorovania a skúsenosti si starostlivo zaznamenal do svojej neobyčajnej pamäti. Rovnako aj dojmy a zážitky s prázdinnových ciest a výletov, ktorými unikal z tiesnivého prostredia rodiny, boli prvými jeho podnetmi k písaniu. Na týchto prázdinnových potulkách získal mimoriadne široký rozhľad a veľké životné skúsenosti, toľko potrebné k literárnej tvorbe. V drogerii sa nezaúčal ani rok a znova ho chytila túžba študovať a tak sa zapísal na novozriadenú obchodnú akadémiu v Prahe a ako 18 ročný študent začal uverejňovať svoje prvé literárne pokusy, ktoré mu v novinách ochotne prijímali a tlačili. Po úspešnom absolvovaní obchodnej akadémie nastúpil ako úradník do banky Slávie v Prahe. Avšak sedenie nad papiermi sa mu čoskoro sprotivilo a v roku 1903 definitívne opustil banku a pevne sa rozhodol stať sa spisovateľom. Stáva sa tak najmladším spisovateľom-profesionálom tej doby a toho istého roku vydal spolu s priateľom Hájkom-Domažlickým prvú knižku veršov „Májové výkriky“ a takmer šesť rokov žije z honorárov za literárne príspevky. Znova podniká dlhé cesty a potulky po krajinách strednej Európy. Po návratoch do Prahy sa často dostával do konfliktov s políciou, ktorá ho prenasledovala pretože často zosmiešňoval utlačovateľský a germanizačný aparát rakúskeho štátu. Miloval prostredie malých pražských krčmíček, ktorých hosti neustále rozmieval rozprávaním najrôznejších vtipných príhod a parodovaním významných politických osobností vtedajšej doby. Už ako študent patril k anarchizmom, lebo už od počiatku svojej literárnej tvorby stál na strane vykorisťovaných a utlačovaných a odpudzovala ho neschopnosť a umiernenosť vtedajšej sociálnej demokracie. Vo svojich satirách a humoreskách vtipne a pohotovo zosmiešňoval polofeudálnu rakúsku monarchiu, vládcov a panstvo, štátnych úradníkov a byrokraciu, vysmieval sa katolíckej cirkvi a šľachte ako prežitku. V roku 1910 sa oženil s Jarmilou Majerovou a stal sa redaktorom Sveta zvierat, ale tento časopis musel zakrátko opustiť lebo mnoho čitateľov nemohlo stráviť jeho články

o zvláštnych zvieratkách ktoré si samozrejme vymyslel. V dobe veľob roku 1911 založil s niekoľkými priateľmi Stranu mierneho pokroku v medziach zákona ktorá pod maskou lojality mohla verejne zosmiešňovať cisársky dvor a vtedajšie politické strany, ich prispôbovosť a nečinnosť. V tomto roku prvýkrát do literatúry vstupuje postava vojaka Švejka, šibala z ľudu ktorý tak horlivo vykonáva príkazy nadriadených že kam vstúpi vyvoláva zmätok, rozklad a paniku. Už v roku 1911 si získal srdcia čitateľov a vyvolával búrkny smiechu. V roku 1915 bol Hašek povolán k výkonu vojenskej služby do Českých Budejovic. Tu spoznal množstvo skutočných osôb ktoré sa neskôr objavili v jeho nesmrteľnom románe. Z bojiska v Haliči Hašek i s vojakom Štrašlipkom prebieha k Rusom. Štrašlipka sa u vojska preslávil ako mimoriadny šibala a rozprávať anekdot s množstvom neuveriteľných a nečakaných prirôvaní, a tak jeho spôsob rozprávania pojal Hašek do svojho slávneho románu. Keďže sa chcel zúčastniť na oslobodení svojho národa, v roku 1916 sa prihlásil do légii, kde zastával niekoľko funkcií ale čoskoro sa dostal do sporov s vedením pobočky. Po Veľkej októbrovej revolúcii a krátkom období tapania spoznal kde je jeho miesto a tak prešiel v roku 1918 na stranu bolševikov, vstúpil do Červenej armády a komunistickej strany. Pracoval ako redaktor niekoľkých cudzojazyčných novín, mal mnoho dôležitých strategických i vojensko-organizačných funkcií a v októbri 1920 dokonca zastupoval náčelníka politického oddelenia 5. armády, čo bola najvyššia funkcia ktorú v Červenej armáde vykonával. Od vstupu do strany u neho nastala veľká zmena, zanechal bohémstva a stal sa disciplinovaným stranickým pracovníkom. Ku koncu roku 1920 prijal návrh aby so svojimi organizačnými skúsenosťami šiel domov pomáhať práve sa tvoriacej sociálnodemokratickej ľavicí. Hašek po krátkom zaváhaní tejto požiadavke vyhovel a odišiel s úmyslom že bude pracovať na Kladne. Po príjazde sa mu však nedostalo očakávaného prijatia, ani významnej predstavitelia sociálnodemokratickej ľavicí mu neverili a preto sa o neho ani príliš nestarali. Navyše buržoázia a sociálnodemokratická pravica proti nemu rozpútali štvavú kampaň a chystali na neho proces pre velezradu a bigamiu. Hašek, sklamaný prijatím aké sa mu v jeho vlasti dostalo sa znovu vrátil k svojmu starému spôsobu života, oddal sa ponocovaniu, flámom a pitiu. Aby si zarobil peniaze, začal opäť písať do rôznych časopisov, najmä však do Rudého práva kde zosmiešňoval bezbuzú politiku sociálnodemokratických predákov. V roku 1921 začal písať svoj najslávnejší román Osudy dobrého vojaka Švejka za svetovej vojny. S podlomým zdravím sa uchýlil do Lipnice kde zostal až do svojej smrti. Zomrel nečakane, v roku 1923. Buržoázna literárna kritika ho nepovažovala za spisovateľa a kládla ho na samý okraj literatúry. Až prenikavý úspech románu „Osudy dobrého vojaka Švejka“ doma i v zahraničí mu zaistilo miesto ktoré mu už dávno patrilo: medzi veľkých pokrokových spisovateľov, ktorých význam sa neobmedzuje len na hranice rodnej krajiny. Jaroslav Hašek z celého srdca nenávidel starý nespravodlivý svet a bojoval proti nemu nielen svojou ostrou satirou ale i zbraňami v radoch Červenej armády. Jeho ostré pero rýchlo a pohotovo tvorilo ostré satiry na celú vtedajšiu

politickú situáciu a nešetril ani povahové črty vtedajšieho malo-meštiaka, jeho nevzdelanosť, krutosť, túžbu po majetku a prispôbovosť. Jeho život a dielo je nesmrteľné aj napriek tomu že jeho život sa uberal často až neuveriteľnými cestičkami. Možno práve preto že sa vymyká zaužívanému obrazu revolucionára vieme o ňom tak málo, omnoho menej ako o jeho postavice vojaka Švejka, a doteraz sa mu nešlo miesto ktoré mu právom patrí. Nezabúdajme že aj humor je zbraň, mocná zbraň ktorá v dnešnej dobe často krát chýba.

Bubo

„Ja som slovenský Hitler a urobím tu poriadok!“

Viete kto je autorom výroku z nadpisu tohto článku? Šaňo Mach? Vojtech Tuka? Nie. Jedná sa o „hviezdy“ výrok „otca národa“ Andreja Hlinku. Nedávno totiž poslanci rozhodli o uzákonení tohto titulu pre neho. Aký však bol Andrej Hlinka v skutočnosti? Zaslúži si skutočne tento titul? Jedná sa skutočne o takú osobnosť aby si zaslužil tento titul či o neznašanlivého pravivého radikála? Ja si myslím že na to aby mu bol udelený tento titul až priveľmi prejavoval sympatie k nemeckému nacizmu ktorý sa netajil svojim plánom na vyhladenie Slovanov. Tak potom aký otec národa? Ako môže skutočný vlastenec prejavovať sympatie k režimu ktorý nám a ostatným slováckym pripravoval takýto osud? Vari bol náš „tatiček“ Hlinka slepý? Nevidel čo sa deje za západnou hranicou Československa alebo nechcel vidieť? A to výroky použité v nadpise článku nebol jediný, spomeniem napr. ďalší vyslovený na zhromaždení v roku 1936 v Piešťanoch: „Áno, v tom najdôležitejšom, totiž v boji proti bolševizmu, proti ateizmu, pôjdem v jednom tábore hoci aj s Hitlerom!“. Rovnako ako nacistickému Nemecku svoje sympatie prejavoval aj ku Talianskemu fašizmu či ku generálom Francovi v Španielsku. Už za jeho pôsobenia mala HSLS pouzatvárané spojenectvá s inými fašistickými zoskupeniami ktoré neskôr prispeli k rozbitiu Československa. Známý bol aj svojim nacionalizmom, neznašanlivosťou a antisemitizmom. Pre svojich odporcov najčastejšie používal označenie „špiny“ a nijako sa nevysovil proti antisemitickým výtržnostiam ľudákov či útokom na liberálov či ľavicárov. A práve na tento účel založil na návrh Tuku v roku 1923 polovojenskú fašistickú organizáciu „Rod-obrana“. Možno ani netreba pripomínať že kde sa objavila, tiekla krv. Tesne pred svojou smrťou inicioval vznik Hlinkovej gardy ktorá usilovne pokračovala v tejto náplni činnosti. Nie je po tomto všetkom nezmysel tvrdiť že Hlinka za nič nemôže lebo zomrel pred vznikom Slovenského štátu? Fašistické tendencie v HSLS sa nezrodili do dna na deň. Boli aktívne a dlho pestované už pod jeho vedením. Známý bol aj jeho odpor k demokracii, dalo by sa povedať že ju vyslovene odmietal. Ale toto nebol jediný jeho problém. Veď čo si možno pomyslieť o človeku ktorý po sebe ponejmuje stranu a odhaľuje sám sebe bumsy? Dokonale si podriadiel celú stranu, jej členovia boli nútení k absolútnej poslušnosti, mnohé jeho rozhodnutia nemuseli prejsť hlasovaním a sám vyberal články na uverejnenie. Každá akcia sa mohla uskutočniť iba ak s jeho poženhaním. Známý bol aj svojimi negatívami povahovými vlastnosťami-mimo-

riadnou netoleranciou a hašterivosťou. Často menil svoje stanoviská, jeho okolie muselo často trpieť jeho nepredvídateľné zmeny názorov a nálad. Dokonca aj Tuka sa o ňom vyjadril že by sa mal dať vyšetriť. Mal značný problém krotiť svoj slovník a to nielen v prípade politických protivníkov. Terčom jeho nádobok bývali často aj celkom nevinní ľudia, hlavne chudobní, obete hospodárskej krízy. To len svedčí o ďalšej jeho negatívnej vlastnosti - nedostatku súcitu a necitlivosti k problémom ľudí. Politicky ani ľudsky nespĺňa podmienky ktoré by ho oprávňovali nosiť titul „otca národa“. Myslí si že väčšina ľudí by o takéhoto otca nestála, bohužiaľ je ale ľudom podšúvaná zidealizovaná podoba Andreja

Hlinku zbavená akýchkoľvek temných stránok jeho osobnosti. Keď už niekomu má byť ten titul udelený nenašli by sa ďaleko vhodnejšie osobnosti v našich dejinách? Vari sa dejiny nášho národa začínajú tam kde sa začína politická činnosť Andreja Hlinku? Sme na tom naozaj tak zle že otcom národa má byť politik ktorý sa po viac ako desaťročí z jeho politickej kariéry ohliadal po fašistickom vzore? A autori tohto návrhu vari pozabudli na celé predchádzajúce generácie slovenských národovcov, ktorí pracovali v ďaleko nepriaznivejších podmienkach, na tých ktorí položili základy spisovného jazyka a literatúry? Ti sa isto v svojich hrobch otáčajú aj pripomínajú vrtnule.

Bubo

Velká říjnová socialistická revoluce 1917

Zimoněv a Kameně, poražení v ústředním výboru, se dopustili neslýchané zrady: uveřejnili v nestrannickém, polomeševickém listě Novaja Žizň prohlášení, že s usnesením o ozbrojeném povstání nesouhlasí, a tím usnesení ÚV o povstání vyrazili nepříteli. Lenin rozhořčeně požadoval, aby byli vyloučeni ze strany. ÚV zakázal Kameněvovi a Zimoněvovi vystupovat jménem strany. Prozatímní vláda, varovaná zrádcí, ihned učinila kroky k potlačení revoluce. Z fronty byly povolány zvláštní útvary, celý Petrohrad byl rozdělen na obvody a v každém z nich byly utvořeny jezdecké oddíly. Avšak zdržet mobilizaci revolučních sil již kontrarevoluce nemohla. Strana zburcovala a zorganizovala k boji za socialistickou revoluci obrovské masy lidu. Celou organizaci povstání řídil V. I. Lenin. Povolával k sobě členy vojenského revolučního výboru, dával si předkládat zprávy o všech opatřeních a kontroloval, zda bylo uděláno vše, aby povstání zvítězilo. Dával konkrétní směrnice k vypracování podrobného plánu povstání, k posílení a vyzbrojení Rudé gardy. V. I. Lenin trval na tom, aby bylo povstání zahájeno bezpodmínečně před II. sjezdem sovětů, který byl stanoven na 25. října. Bylo třeba předběhnout nepříteli, jenž byl zrácí informován a očekával povstání v den zahájení sjezdu. Dne 24. října napsal Lenin ústřednímu výboru: „V žádném případě neponechávejte moc v rukou Kerenského a spol. do 25. října, rozhodněte o věci bezpodmínečně dnes večer nebo v noci. Dějiny neodpustí promeškání revolučního nářím, kteří mohli zvítězit dnes a jistojistě dnes zvítězí, a riskovali, že zitra už ztratí mnoho, že ztratí všechno...“ 24. října (6. listopadu) obsadily Rudé gardy - vojenské jednotky ovládně Vojenským revolučním výborem - v počtu asi 20 000 mužů mosty přes Něvu, Baltské nádraží a poštovní i telegrafní ústřednu. Ráno 25. října (7. listopadu) byla Prozatímní vláda už svržena. V deset hodin dopoledne bylo vydáno prohlášení „Občanům Ruská!“, které napsal vůdce revoluce V. I. Lenin: „Prozatímní vláda je svržena. Státní moc přešla do rukou orgánů petrohradského sovětu dělnických a vojenských zástupců - Vojenského revolučního výboru, který stojí v čele petrohradského proletariátu a posádky. Věc, za kterou bojoval lid, tj. okamžitý návrh na uzavření

demokratického míru, zrušení statkářského vlastnictví půdy, dělnická kontrola nad výrobou, vytvoření sovětské vlády, tato věc je zajištěna. Ať žije revoluce dělníků, vojáků a rolníků!“ V noci přešly revoluční oddíly do frontálního útoku a do rána obsadily všechny hlavní opěrné body a vládní budovy ve městě. K ránu zakotvil na Něvě křižník Aurora; odpoledne se přidalo k Rudým gardám na 5000 kronštadtských námořníků. Společně pak zaútočili na Zimní palác - sídlo vlády, bráněné posluchači vojenských škol, junkery a zvláštním ženským plukem. V Zimním paláci nadále zasedala Prozatímní vláda, avšak bez svého šéfa - premiér Kerenskij uprchl v automobilu amerického vyslance. V podvečer předal velitel útočících oddílů Trockij obráncům paláce ústátním. Když bylo odmitnuto, začal v 21.40 útok rudých gardistů a námořníků z Kronštadu na Zimní palác. V noci z 25. října (7. listopad) na 26. října (8. listopad) ve 2.10 h. byl Zimní palác dobyt a osmáct členů Kerenského vlády bylo zatčeno a uvězněno v Petro-pavlovské pevnosti. Kerenskému se již ne-podařilo shromáždit jednotky proti bolševikům; převlečen za námořníka se skrýval na venkově. Dne 25. října večer byl ve 22.40 zahájen II. sjezd sovětů, který zastupoval přes 400 sovětů v Rusku. Ze 650 delegátů bylo asi 400 bolševiků. Ostatní byli většinou leví eseri. Menševici a praví eseri, kteří v sovětech až dosud převládali, tvořili na II. sjezdu malou skupinku 70-80 lidí. Na sjezdu samém se tato skupina postupně rozpadala. Žalostné zbytky zkrachovaných stran paktujících se s buržoazií ze sjezdu odešly. Hned prvního dne schválil II. sjezd sovětů Leninovo prohlášení: „Dělníkům, vojákům a rolníkům!“, v němž se pravidlo: „Sjezd se opírá o vůli obrovské většiny dělníků, vojáků a rolníků, opírá se o vítězná povstání dělníků a posádky v Petrohradu a bere moc do svých rukou. Sjezd se usnaší: veškerá moc přechází všude do rukou sovětů dělnických, vojenských a rolnických zástupců, které také musí zajistit skutečný revoluční pořádek. Dělnici a rolnická chudina svrhli diktaturu buržoazie a nastolili diktaturu proletariátu.“ 25. říjen (7. listopad) 1917 vešel do dějin jako den vítězství Velké říjnové socialistické revoluce. V.

Zitřek-občasník levicově smýšlející mládeže Československa

Vyšlo: 1. 10. 2007, počet výtisků: 100, šéfredaktor: Saša, redakční rada: Bubo, Vasilij, Saša, Dexter, Červenák, Komunard
Redakce ne vždy souhlasí s názory mimoredakčních autorů.

Kontakty: Tel: +420 737669717, +421 723027287, zitrekd redakce@seznam.cz, www.zitrek.ic.cz